ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 29.5.2020
COM(2020) 403 final

ANNEX 5

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

στην

Πρόταση ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τη θέσπιση του προγράμματος InvestEU

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

Αδυναμίες της αγοράς, καταστάσεις μη ικανοποιητικής αξιοποίησης επενδύσεων, προσθετικότητα και αποκλειόμενες δραστηριότητες

Α. Αδυναμίες της αγοράς, καταστάσεις μη ικανοποιητικής αξιοποίησης επενδύσεων και προσθετικότητα

Σύμφωνα με το άρθρο 209 του δημοσιονομικού κανονισμού, η εγγύηση της ΕΕ αντιμετωπίζει αδυναμίες της αγοράς ή καταστάσεις μη ικανοποιητικής αξιοποίησης επενδύσεων [άρθρο 209 παράγραφος 2 στοιχείο α)] και επιτυγχάνει προσθετικότητα αποτρέποντας την υποκατάσταση πιθανής στήριξης και επενδύσεων από άλλες δημόσιες ή ιδιωτικές πηγές [άρθρο 209 παράγραφος 2 στοιχείο β)].

Προκειμένου να συμμορφώνονται με το άρθρο 209 παράγραφος 2 στοιχεία α) και β) του δημοσιονομικού κανονισμού, οι χρηματοδοτικές και επενδυτικές πράξεις που καλύπτονται από την εγγύηση της ΕΕ πληρούν τις ακόλουθες απαιτήσεις που ορίζονται στα σημεία 1 και 2 κατωτέρω:

1. Αδυναμίες της αγοράς και καταστάσεις μη ικανοποιητικής αξιοποίησης επενδύσεων

Για την αντιμετώπιση αδυναμιών της αγοράς ή καταστάσεων μη ικανοποιητικής αξιοποίησης επενδύσεων, όπως αναφέρονται στο άρθρο 209 παράγραφος 2 στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού, οι επενδύσεις στις οποίες στοχεύουν οι χρηματοδοτικές και επενδυτικές πράξεις περιλαμβάνουν ένα από τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

α) Έχουν φύση δημόσιου αγαθού για το οποίο ο φορέας εκμετάλλευσης ή η εταιρεία δεν μπορεί να λάβει επαρκή οικονομικά οφέλη (όπως εκπαίδευση και οι δεξιότητες, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και προσβασιμότητα, ασφάλεια και άμυνα, καθώς και υποδομές που να διατίθενται με μηδενικές ή αμελητέες δαπάνες).

β) Εξωτερικότητες που δεν εσωτερικεύονται εν γένει από τον φορέα εκμετάλλευσης ή την εταιρεία, όπως οι επενδύσεις για έρευνα και ανάπτυξη, η ενεργειακή απόδοση, η κλιματική αλλαγή ή η προστασία του περιβάλλοντος.

γ) Ασυμμετρίες πληροφόρησης, ιδίως στην περίπτωση των ΜΜΕ και των μικρών επιχειρήσεων μεσαίας κεφαλαιοποίησης, συμπεριλαμβανομένων των υψηλότερων επιπέδων κινδύνου σε σχέση με εταιρείες που βρίσκονται σε αρχικό στάδιο λειτουργίας, επιχειρήσεις που έχουν κυρίως άυλα περιουσιακά στοιχεία ή ανεπαρκείς εξασφαλίσεις, ή επιχειρήσεις που εστιάζουν σε δραστηριότητες υψηλότερου κινδύνου.

δ) Έργα διασυνοριακής υποδομής και συναφείς υπηρεσίες ή ταμεία που επενδύουν σε διασυνοριακή βάση για την αντιμετώπιση του κατακερματισμού της εσωτερικής αγοράς και την ενίσχυση του συντονισμού εντός της εσωτερικής αγοράς.

ε) Έκθεση σε υψηλότερα επίπεδα κινδύνων σε ορισμένους τομείς, χώρες ή περιφέρειες πέραν του επιπέδου που μπορούν ή είναι διατεθειμένοι να δεχτούν οι ιδιωτικοί οικονομικοί φορείς. Εδώ περιλαμβάνονται και περιπτώσεις στις οποίες η επένδυση δεν θα είχε πραγματοποιηθεί ή δεν θα είχε πραγματοποιηθεί στον ίδιο βαθμό λόγω του καινοφανούς χαρακτήρα της ή των κινδύνων που συνδέονται με την καινοτομία ή τις μη δοκιμασμένες τεχνολογίες.

στ) Στην περίπτωση στήριξης χρηματοδοτικών και επενδυτικών πράξεων στο πλαίσιο του στρατηγικού ευρωπαϊκού επενδυτικού σκέλους, η επένδυση δεν θα είχε πραγματοποιηθεί ή δεν θα είχε πραγματοποιηθεί στον ίδιο βαθμό μέσω χρηματοδότησης από την αγορά από οντότητες που είναι εγκατεστημένες και δραστηριοποιούνται στην Ένωση, λόγω δυσκολιών στην εσωτερίκευση των οφελών που παρέχονται υπέρ του ευρωπαϊκού στρατηγικού συμφέροντος.

ζ) Νέες ή πολύπλοκες αδυναμίες της αγοράς ή καταστάσεις μη ικανοποιητικής αξιοποίησης επενδύσεων σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 1 στοιχείο α) σημείο iii) του παρόντος κανονισμού.

2. Προσθετικότητα

Οι χρηματοδοτικές και επενδυτικές πράξεις ικανοποιούν και τις δύο πτυχές της προσθετικότητας όπως αναφέρεται στο άρθρο 209 παράγραφος 2 στοιχείο β) του δημοσιονομικού κανονισμού. Αυτό σημαίνει ότι οι πράξεις δεν θα είχαν διενεργηθεί καν ή δεν θα είχαν διενεργηθεί στον ίδιο βαθμό από άλλες δημόσιες ή ιδιωτικές πηγές χωρίς τη στήριξη του ταμείου InvestEU. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ως τέτοιες πράξεις νοούνται οι χρηματοδοτικές και επενδυτικές πράξεις που πληρούν υποχρεωτικά τα ακόλουθα δύο κριτήρια:

(1) Για να θεωρηθεί ότι λειτουργεί προσθετικά στις ιδιωτικές πηγές όπως αναφέρεται στο άρθρο 209 παράγραφος 2 στοιχείο β) του δημοσιονομικού κανονισμού, το ταμείο InvestEU στηρίζει τις χρηματοδοτικές και επενδυτικές πράξεις των εταίρων υλοποίησης στοχεύοντας σε επενδύσεις οι οποίες, λόγω των χαρακτηριστικών τους (φύση δημόσιου αγαθού, εξωτερικότητες, ασυμμετρίες πληροφόρησης, παράμετροι κοινωνικοοικονομικής συνοχής ή άλλα), δεν είναι σε θέση να δημιουργήσουν επαρκή οικονομικά οφέλη σε επίπεδο αγοράς ή θεωρούνται υπερβολικά ριψοκίνδυνες (σε σύγκριση με τα επίπεδα κινδύνου που οι σχετικές ιδιωτικές οντότητες είναι πρόθυμες να αποδεχθούν). Λόγω των ανωτέρω χαρακτηριστικών, οι εν λόγω χρηματοδοτικές και επενδυτικές πράξεις δεν μπορούν να έχουν πρόσβαση σε χρηματοδότηση από την αγορά υπό εύλογους όρους όσον αφορά την τιμολόγηση, τις απαιτήσεις παροχής ασφάλειας, το είδος της χρηματοδότησης, τη διάρκεια της χρηματοδότησης ή άλλους όρους και δεν θα διενεργούνταν καν ή δεν θα διενεργούνταν στον ίδιο βαθμό, στην Ένωση, χωρίς δημόσια στήριξη.

(2) Για να θεωρηθεί ότι λειτουργεί προσθετικά στην υφιστάμενη στήριξη από άλλες δημόσιες πηγές, όπως αναφέρεται στο άρθρο 209 παράγραφος 2 στοιχείο β) του δημοσιονομικού κανονισμού, το ταμείο InvestEU στηρίζει μόνο χρηματοδοτικές και επενδυτικές πράξεις για τις οποίες ισχύουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) οι χρηματοδοτικές ή επενδυτικές πράξεις δεν θα διενεργούνταν καν ή δεν θα διενεργούνταν στον ίδιο βαθμό από τον εταίρο υλοποίησης χωρίς τη στήριξη του ταμείου InvestEU· και

β) οι χρηματοδοτικές ή επενδυτικές πράξεις δεν θα διενεργούνταν καν ή δεν θα διενεργούνταν στον ίδιο βαθμό, στην Ένωση, βάσει άλλων υφιστάμενων δημόσιων μέσων, όπως χρηματοδοτικά μέσα επιμερισμένης διαχείρισης που λειτουργούν σε περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο, αν και πρέπει να είναι δυνατή η συμπληρωματική χρήση του InvestEU και άλλων δημόσιων πηγών, ιδίως όταν μπορεί να επιτευχθεί προστιθέμενη αξία στην Ένωση και όταν μπορεί

να βελτιστοποιηθεί η χρήση δημόσιων πόρων για την επίτευξη στόχων πολιτικής με αποτελεσματικό τρόπο.

(3) Οι χρηματοδοτικές και επενδυτικές πράξεις στο πλαίσιο του στρατηγικού ευρωπαϊκού επενδυτικού σκέλους μπορούν επίσης να θεωρούνται πρόσθετες όταν οι εν λόγω πράξεις δεν θα διενεργούνταν καν ή δεν θα διενεργούνταν στον ίδιο βαθμό από άλλους ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς που είναι εγκατεστημένοι και λειτουργούν στην Ένωση χωρίς στήριξη από το ταμείο InvestEU.

Για να αποδείξουν ότι οι χρηματοδοτικές και επενδυτικές πράξεις που επωφελούνται από την εγγύηση της ΕΕ λειτουργούν προσθετικά προς την υφιστάμενη στήριξη από την αγορά και άλλες δημόσιες πηγές, οι εταίροι υλοποίησης παρέχουν πληροφορίες που αποδεικνύουν τουλάχιστον ένα από τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

α) Στήριξη που παρέχεται μέσω θέσεων μειωμένης εξασφάλισης σε σχέση με άλλους δημόσιους ή ιδιωτικούς δανειστές ή εντός της δομής χρηματοδότησης.

β) Στήριξη που παρέχεται μέσω ιδίων ή οιονεί ιδίων κεφαλαίων ή μέσω δανεισμού με μακρά διάρκεια, με τιμολόγηση, απαιτήσεις παροχής ασφάλειας ή με άλλους όρους που δεν είναι επαρκώς διαθέσιμοι στην αγορά ή από άλλες δημόσιες πηγές.

γ) Στήριξη σε πράξεις που έχουν υψηλότερο προφίλ κινδύνου από τον κίνδυνο που είναι γενικά αποδεκτός από τις συνήθεις δραστηριότητες του ίδιου του εταίρου υλοποίησης ή στήριξη σε εταίρους υλοποίησης που υπερβαίνει την ίδια ικανότητα προς στήριξη των εν λόγω πράξεων.

δ) Συμμετοχή σε μηχανισμούς επιμερισμού του κινδύνου που στοχεύουν τομείς πολιτικής που εκθέτουν τον εταίρο υλοποίησης σε υψηλότερα επίπεδα κινδύνου σε σύγκριση με τα επίπεδα που είναι γενικώς αποδεκτά από τον εταίρο υλοποίησης ή από εκείνα που μπορούν ή είναι πρόθυμοι να αποδεχθούν οι ιδιωτικοί οικονομικοί φορείς.

ε) Στήριξη που λειτουργεί καταλυτικά/μεγιστοποιεί επιπρόσθετη ιδιωτική ή δημόσια χρηματοδότηση και είναι συμπληρωματική προς άλλες ιδιωτικές και εμπορικές πηγές, ιδίως από κατηγορίες επενδυτών που κατά παράδοση επιδεικνύουν απροθυμία ανάληψης κινδύνων ή από θεσμικούς επενδυτές, ως αποτέλεσμα του θετικού μηνύματος που εκπέμπει η παροχή στήριξης στο πλαίσιο του ταμείου InvestEU.

στ) Στήριξη που παρέχεται μέσω χρηματοδοτικών προϊόντων που δεν είναι διαθέσιμα ή που δεν προσφέρονται επαρκώς στις στοχευόμενες χώρες ή περιφέρειες λόγω ανύπαρκτων, ανεπαρκώς ανεπτυγμένων ή ατελών αγορών.

Για διαμεσολαβούμενες χρηματοδοτικές και επενδυτικές πράξεις, ιδίως για τη στήριξη των ΜΜΕ, η προσθετικότητα επαληθεύεται στο επίπεδο του ενδιάμεσου φορέα και όχι στο επίπεδο του τελικού αποδέκτη. Προσθετικότητα θεωρείται ότι υφίσταται όταν το ταμείο InvestEU στηρίζει έναν χρηματοοικονομικό διαμεσολαβητή για τη συγκρότηση ενός νέου χαρτοφυλακίου με υψηλότερο επίπεδο κινδύνου ή για την αύξηση του όγκου δραστηριοτήτων που είναι ήδη υψηλού κινδύνου, σε σύγκριση με τα επίπεδα κινδύνου που επί του παρόντος μπορούν ή είναι πρόθυμοι να αποδεχθούν οι ιδιωτικοί και δημόσιοι οικονομικοί φορείς στις στοχευόμενες χώρες ή περιφέρειες.

Η εγγύηση της ΕΕ δεν χορηγείται για την υποστήριξη πράξεων αναχρηματοδότησης (όπως η αντικατάσταση υφιστάμενων δανειακών συμβάσεων ή άλλων μορφών χρηματοδοτικής στήριξης για έργα που έχουν ήδη εν μέρει ή πλήρως υλοποιηθεί), εκτός ειδικών εξαιρετικών και δεόντως αιτιολογημένων περιπτώσεων στις οποίες

αποδεικνύεται ότι η πράξη στο πλαίσιο της εγγύησης της ΕΕ θα καταστήσει δυνατή νέα επένδυση σε επιλέξιμο τομέα πολιτικής για χρηματοδοτικές και επενδυτικές πράξεις δυνάμει του παραρτήματος ΙΙ, η οποία αφορά ποσό, επιπλέον του συνήθους όγκου δραστηριότητας του εταίρου υλοποίησης ή του χρηματοοικονομικού διαμεσολαβητή, τουλάχιστον ισοδύναμο με το ποσό της πράξης που ικανοποιεί τα κριτήρια επιλεξιμότητας που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό. Οι εν λόγω πράξεις αναχρηματοδότησης τηρούν τις απαιτήσεις που ορίζονται στο τμήμα Α του παρόντος παραρτήματος σχετικά με τις αδυναμίες της αγοράς, τις καταστάσεις μη ικανοποιητικής αξιοποίησης επενδύσεων και την προσθετικότητα.

Β. Αποκλειόμενες δραστηριότητες

Το ταμείο InvestEU δεν στηρίζει:

(1) Δραστηριότητες που περιορίζουν τα ατομικά δικαιώματα και τις ατομικές ελευθερίες ή παραβιάζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα.

(2) Στον τομέα των αμυντικών δραστηριοτήτων, τη χρήση, ανάπτυξη ή παραγωγή προϊόντων και τεχνολογιών που απαγορεύονται από το ισχύον διεθνές δίκαιο.

(3) Προϊόντα και δραστηριότητες που συνδέονται με τον καπνό (παραγωγή, διανομή, μεταποίηση και εμπόριο).

(4) Δραστηριότητες που εξαιρούνται από τη χρηματοδότηση σύμφωνα με το άρθρο [X] του κανονισμού [Ορίζων Ευρώπη]: έρευνα πάνω στην κλωνοποίηση του ανθρώπου για αναπαραγωγικούς σκοπούς· δραστηριότητες με στόχο την τροποποίηση της γενετικής κληρονομιάς των ανθρώπινων όντων, οι οποίες ενδέχεται να καταστήσουν κληρονομικές τις εν λόγω τροποποιήσεις· και δραστηριότητες που αποβλέπουν στη δημιουργία ανθρώπινων εμβρύων αποκλειστικά για ερευνητικούς σκοπούς ή για τον σκοπό της εξασφάλισης βλαστοκυττάρων, μεταξύ άλλων, μέσω μεταφοράς πυρήνων σωματικών κυττάρων.[1]

(5) Τυχερά παιχνίδια (δραστηριότητες παραγωγής, κατασκευής, διανομής, μεταποίησης, εμπορίου ή λογισμικού).

(6) Εμπόριο του σεξ και συναφείς υποδομές, υπηρεσίες και μέσα.

(7) Δραστηριότητες που αφορούν ζώντα ζώα για πειραματικούς και επιστημονικούς σκοπούς, εφόσον δεν υπάρχει εγγύηση για τη συμμόρφωση με τη Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προστασία των σπονδυλωτών ζώων που χρησιμοποιούνται για πειραματικούς ή άλλους επιστημονικούς σκοπούς.[2]

(8) Δραστηριότητα ανάπτυξης ακινήτων, όπως δραστηριότητα με αποκλειστικό σκοπό την ανακαίνιση και επανεκμίσθωση ή επαναπώληση υφιστάμενων κτιρίων, καθώς και την κατασκευή νέων· ωστόσο, οι δραστηριότητες στον τομέα των ακινήτων που σχετίζονται με τους ειδικούς στόχους του προγράμματος InvestEU όπως ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 και στα επιλέξιμα πεδία για χρηματοδοτικές και επενδυτικές πράξεις σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙ, όπως οι επενδύσεις σε έργα ενεργειακής απόδοσης ή κοινωνικής στέγασης, είναι επιλέξιμες.

---

[1] Άρθρο 14 της Πρότασης ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για τη θέσπιση του προγράμματος-πλαισίου έρευνας και καινοτομίας «Ορίζων Ευρώπη» και των κανόνων συμμετοχής και διάδοσής του, 2018/0224(COD).

[2] ΕΕ L 222 της 24.8.1999, σ. 31.

(9) Χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες όπως η αγορά ή η διαπραγμάτευση χρηματοπιστωτικών μέσων. Ειδικότερα, αποκλείονται οι παρεμβάσεις που στοχεύουν σε εξαγορά που αποσκοπεί στην εκποίηση περιουσιακών στοιχείων ή σε κεφάλαια αντικατάστασης που προορίζονται για εκποίηση περιουσιακών στοιχείων.

(10) Δραστηριότητες που απαγορεύονται από την κείμενη εθνική νομοθεσία.

(11) Παροπλισμός, λειτουργία, προσαρμογή ή κατασκευή πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής.

(12) Επενδύσεις που σχετίζονται με την εξόρυξη ή την εξαγωγή, επεξεργασία, διανομή, αποθήκευση ή καύση στερεών ορυκτών καυσίμων και πετρελαίου, καθώς και επενδύσεις που σχετίζονται με την άντληση φυσικού αερίου. Ο εν λόγω αποκλεισμός δεν ισχύει για:

α) έργα για τα οποία δεν υπάρχει βιώσιμη εναλλακτική τεχνολογία·

β) έργα που συνδέονται με την πρόληψη και τον έλεγχο της ρύπανσης·

γ) έργα που διαθέτουν εγκαταστάσεις δέσμευσης και αποθήκευσης ή δέσμευσης και χρήσης διοξειδίου του άνθρακα· βιομηχανικά ή ερευνητικά έργα που οδηγούν σε σημαντική μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου σε σύγκριση με τους ισχύοντες δείκτες αναφοράς του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής.

(13) Επενδύσεις σε εγκαταστάσεις για την υγειονομική ταφή αποβλήτων. Ο εν λόγω αποκλεισμός δεν ισχύει για επενδύσεις σε:

α) επιτόπιες εγκαταστάσεις υγειονομικής ταφής που αποτελούν επικουρικό στοιχείο ενός βιομηχανικού ή εξορυκτικού επενδυτικού έργου και όπου έχει αποδειχθεί ότι η υγειονομική ταφή είναι η μόνη βιώσιμη επιλογή για την επεξεργασία των βιομηχανικών αποβλήτων ή των αποβλήτων εξόρυξης που παράγει η ίδια η δραστηριότητα·

β) υφιστάμενες εγκαταστάσεις υγειονομικής ταφής για τη διασφάλιση της χρήσης αερίων υγειονομικής ταφής και την προώθηση της ανασκαφής χωματερών και της επανεπεξεργασίας εξορυκτικών αποβλήτων.

(14) Επενδύσεις σε μονάδες μηχανικής-βιολογικής επεξεργασίας (ΜΒΕ). Ο εν λόγω αποκλεισμός δεν ισχύει για επενδύσεις για τη μετασκευή υφιστάμενων μονάδων ΜΒΕ για σκοπούς παραγωγής ενέργειας από απόβλητα ή για εργασίες ανακύκλωσης διαχωρισμένων αποβλήτων, όπως είναι η λιπασματοποίηση και η αναερόβια χώνευση.

(15) Επενδύσεις σε αποτεφρωτήρες για την επεξεργασία αποβλήτων. Ο εν λόγω αποκλεισμός δεν ισχύει για επενδύσεις σε:

α) μονάδες που προορίζονται αποκλειστικά για την επεξεργασία μη ανακυκλώσιμων επικίνδυνων αποβλήτων·

β) υφιστάμενες μονάδες, όταν οι επενδύσεις αποσκοπούν σε αύξηση της ενεργειακής απόδοσης, δέσμευση καυσαερίων για αποθήκευση ή χρήση ή ανάκτηση υλικών από την τέφρα αποτέφρωσης, υπό την προϋπόθεση ότι οι επενδύσεις αυτές δεν οδηγούν σε αύξηση της ικανότητας επεξεργασίας αποβλήτων των μονάδων.

Οι εταίροι υλοποίησης παραμένουν υπεύθυνοι για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης των χρηματοδοτικών και επενδυτικών πράξεων με τα κριτήρια αποκλεισμού που ορίζονται στο παρόν παράρτημα κατά την υπογραφή, για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης κατά τη

διάρκεια της υλοποίησης του έργου και για τη λήψη κατάλληλων διορθωτικών μέτρων, ανάλογα με την περίπτωση.